

SZUVERÉN EURÓPA*

FRANCESCO GIUBILEI

A könyv első kiadása a 2019. május 26-i európai választásokat megelőző hetekben jelent meg, mégpedig azzal a céllal, hogy bemutassa a legfontosabb szuverenista pártokat és meghatározza azoknak a politikai erőknek a közös pontjait (ahogy a köztük levő különbségeket is), amelyek az úgynevezett nemzetközi szuverenista irányvonalat alkotják, valamint hogy elméleti alapokra helyezze egy új szuverenista és konzervatív vezetés szükségességét, amely átlép a nép–elit ellentétén. Utólagosan, a választási eredmények ismeretében, noha megerősítem a könyv alaptézisét, szükséges ez a bevezetés a második kiadáshoz, nemcsak a választások utáni változások következtében kialakult európai szintű szuverenizmus helyzetének naprakész bemutatása miatt, hanem azért is, hogy felvázoljuk a szuverenista erők jövőbeli útját az európai parlamentben és intézményekben.

KIK A SZUVERENISTÁK?

Európában a szuverenizmus nemcsak az identitáskeresés miatt terjedt el, hanem gazdasági okai is vannak, ahogy ezt Gianmarco Ottaviano, a milánói Bocconi Egyetem Politikai Közgazdaságtan Tanszékének professzora kifejti a *Geografia economica dell'Europa sovranista*¹ című írásában. Federico Fubini így ír a kötetéről írott recenziójában: „a tanulmány alapötlete az, hogy a különféle formákban megjelenő európai globalizáció és integráció hatásai képesek az államok földrajzát megváltoztatni lokális és komplex uniós szinten is. Ezek a következmények a maguk részéről alapvető módon határozzák meg a többség és a kisebbség politikai irányultságát. Elsősorban így jelenik meg az utóbbi évek határozott polarizációja az uniót támogatók és az ellentábor között.”²

Ezt a jelenséget magyarázza London városa a maga emblemikus példájával, ahol néhány száz méternyire egymástól léteznek egymással ellentétes valóságok és társadalmi osztályok, s ugyancsak Nagy-Britannia szolgáltat példát arra, hogy megmagyarázzuk a gazdasági dinamizmusok közvetett politikai következményét. Van valami közös azokban a térségekben, ahol a munkanélküliség erősebben nőtt, miután Kína belépett a világpiacon vagy a volt szocialista országok az európai piacra: egyéb faktorok azonossága esetén olyan térségekről beszélünk, ahol az Egyesült Királyságban a legtöbben szavaztak a Brexitre. Néhány földrajzi övezet nehézsége a globalizáció ilyesfajta aspektusaihoz való alkalmazkodáshoz így oda vezet, hogy a helyi lakosok ellenszenve az Európai Unió irányába sokkal inkább megnő, mint például a bevándorlás iránti gyűlölet.

* A szerző *Europa sovranista* (Giubilei Regnani, Cesena, 2019) című könyve második kiadásának előszava. A szöveget, ahol az érthetőség kedvéért szükségesnek látszott, rövidítettük. (A Szerk.)

1 Gianmarco OTTAVIANO: *Geografia economica dell'Europa sovranista*, Laterza, Roma–Bari, 2019.

2 Federico FUBINI: *Il teorema della passeggiata*, Corriere della Sera 2019. március 25.

Ugyanezt húzza alá Gianmarco Ottaviano, amikor a Brexitet a globalizáció ellen hozott szavazási eredménynek tekinti, elsősorban az „ezzel járó költségek és haszon egyenlőtlen elosztása iránt kifejezett ellenérzés megnyilvánulásának”, vagyis a globalizáció negatív hatásait saját bőrén tapasztaló voksolók tiltakozásának. Olyan analízis ez, amelyet a nagy-britanniai eredményekből kiindulva egész Európára alkalmazni lehet, mert magyarázatot találunk arra, hogy az állampolgárok miért választják a szuverenista pártokat, „védelmet” kérve azokkal szemben (vagyis az európai *establishment* ellen), akik számukra kedvezőtlen döntéseket hoznak. Olyan igény ez, ami a „globalizáció javainak újraelosztásának hiányából” fakad, tekintve, hogy „az utóbbi években egyre inkább megnőtt az EU-val szembeni bizalmatlanság abban a tekintetben, hogy képes-e a szükséges feltételeket megteremteni annak érdekében, hogy a javak újraelosztása minden állampolgárra kiterjedjen”. Az EU-val szembeni bizalmatlanság két okból kifolyólag jelenik meg a helyi gazdaságokban: Kína berobbanása globális kereskedelmi hatalomként és a kelet-európai nemzetek belépése az EU-ba, akik gazdaságukat a „nemzetközi kereskedelem bezárásának s a választópolgárok védelmi igényére adott válaszként a belső piac liberalizálásának kombinációjára alapozzák”.

Ha Európában a szuverenista pártok számának növekedése figyelhető is meg, ezek mégsem értek el olyan sikereket, mint az olaszországi európai választásokon a Liga. A Liga diadala a maga 34,3 százalékal megerősíti az olasz politikai színterén a szuverenista gondolkodás győzelmét. Ez az eredmény dicséri Matteo Salvini kommunikációs stratégiáját, elszántságát a bevándorlási kérdésekben, és kifejezi az olaszok igényét az identitáspolitikára, középpontba helyezve a nemzeti érdekeket. A Liga által képviselt szuverenizmus középpontjában éppen a nemzeti érdek védelme áll, ahogy a Fratelli d'Italia is így értelmezi az irányzatot, akik a 6,4 százalékos szavazati aránnyal növekvő tendenciát mutatnak s amellyel könnyedén átlépték a parlamenti bejutási küszöböt. A Liga és a Fratelli d'Italia (FdI, Olaszország Fivérei) együttes szavazatai 40,8 százalékot értek el (érdekesség, hogy éppen ezt az eredményt könyvelhette el magának Renzi liberális baloldali Demokrata Pártja (Pd) is 2014-ben az európai választásokon), szentesítve ezzel a szuverenista eszmék sikerét. Ha ehhez még hozzáadjuk a Movimento Cinque Stella (MCS, Öt Csillag Mozgalom) választóinak egy részét, akik habár erre a pártra szavaztak, helytelenítik az Európai Bizottság döntéseit, akkor az arány közel 50 százalékos! Figyelmén kívül hagyva az urnáktól távolmaradókat, ez az eredmény komoly vitát kellene hogy elindítson, ami felülvizsgálja a szuverenizmus jelentését és pozícióját. Egy kiforrottabb politikai és médiavita érdekében, tekintettel az olaszok azon konszenzusára, amelyet az általuk elismert politikai erőknél tulajdonítottak, eljött az ideje annak, hogy ne csupán elmélyítsék a szuverenizmus eszméjének tartalmát, hanem vizsgálják annak eredetét és okait, ami miatt az olaszok (relatív vagy akár abszolút) többsége a Ligára, az FdI-re és az Öt Csillag szuverenista szárnyára szavazott.

A szuverenista törekvések három nagy területen látszódnak körvonalazódni: az egyik közelebb áll az FdI által képviselt konzervativizmushoz (nem véletlen, hogy Georgia Meloni pártja meghatározása közé választotta a „konzervatívok és szuverenisták” kifejezést), a másik egy szociálisabb elemekkel bíró terület, amely Di Battistánál végződik az Öt Csillag Mozgalomban és kulturálisan olyan gondolkodók magyarázzák, mint Thomas Fazi, a *Szuverenizmus vagy barbárság*³ szerzője vagy Diego Fusaro, a harmadik pedig a többségi legista [a Salvini-vezette Liga többsége – *a Szerk.*] álláspont, melynek identitása képlekeny és a legkevésbé meghatározható.

Francesco Giubilei:
Szuverén Európa (2019)

3 Thomas FAZI: *Sovranità o barbarie. Il ritorno della questione nazionale*, Meltemi, Milano, 2018.

Európai szinten is sokakat képviselnek olyan szuverenista pártok, amelyek ennél erősebb identitással rendelkeznek, tökéletesen szintetizálva azt a posztideológiai jellemvonást, amelyet a szuverenista (Matthew Goodwin egyik könyvének címét idézve: *nemzeti populista*⁴) pártok kontinensszerte felvállalhatnak.

AZ EP-VÁLASZTÁS OLASZ TANULSÁGAI

A szuverenista pártok sikerén túl az olaszok szavazatai alapján számos következtetés vonható le. Ezek a következők.

A szavazatok instabilitása és az Öt Csillag Mozgalom bukása. Az utóbbi években az olasz politika forгатókönyvében volt néhány olyan biztos pont, amely minden választás alkalmával visszatért és amelyet az európai választási eredmények is megerősítettek. Mindenekelőtt a szavazatok instabilitása. Az Öt Csillag Mozgalom bukása, amely a 33 százalékos egykori támogatottságról 17-re esett vissza, magyarázza és megerősíti azt, ami a múltban, a Pd bukásával már egyszer bekövetkezett, mégpedig a 2014-es európai választásoktól a 2018-as parlamenti választásokig. Ebben az esetben azt is mondhatnánk, hogy a szuverenizmus megerősödése mellett a populizmus csődöt mondott.

Bizonytalan exitpoll. A második helyen az exitpoll megbízhatatlansága áll, amely éppen a szavazatok instabilitása miatt nem tud többé helyes képet adni az olaszok szavazási szándékairól. Az előzetes adatok szerint a Liga 30% alatt

állt, sőt 26 százalékos várható eredményről is beszéltek. A végső eredmények nagy port kavarva megcáfolták ezt az előrejelzést, ugyanis Matteo Salvini pártja nem kevesebb mint 34 százalékos sikert könyvelhetett el magának.

Liga – Fratelli d'Italia tengely Forza Italia nélkül? Van egy másik fontos tény, ami kitűnik az európai választások eredményéből: az egyesült jobbközép

eléri ugyan majdnem az 50 százalékot, de még érdekesebb az, hogy a Liga és az Olaszország Fivérei meghaladják a 40-et, amely eredmény már kecsegtethet egy nagy szuverenista–konzervatív szövetség gondolatával – de hol kap ebben helyet a Berlusconi vezette jobbközép Forza Italia?

A „fasiszta fenyegetés” megalapozatlansága. Az utóbbi hetekben tanúi lehettünk egy arra célzó politikai és médiakampánynak, mely szerint félő, hogy esetlegesen visszatérhet a fasiszmus abban az esetben, ha a szuverenisták nyernek. Egy steril, mondhatni fantomellenzék hangja ez, amely azonban elmentés hatást váltott ki az olaszok körében, akik nemcsak hogy nem hitték el a „fasiszta mumust”, hanem díjazták a szuverenista és konzervatív tábor. Jónéhány értelmiséginek meg kellene tanulnia a leckét, hogy sokkal hasznosabb és építőbb jellegű lenne, ha inkább politikai döntésekről, mintsem kísértetekről vitáznának.

Hatás a kormányra. Kétségtelen, hogy a választások hatással lesznek a kormányra; az erőviszonyok átfordultak a Ligával, amely az Öt Csillag Mozgalom szavazatainak a dupláját szerezte meg. Az előzetes felmérések és a helyi választások eredményei és az európai parlamenti választások eredményei két külön dolog. A kormány nem fog megbukni, de nem kizárt egy átszervezés: az bizonyos, hogy Salvini most nagyobb erővel és legitimitással bír saját küzdelme lefolytatásához. Első megnyilatkozása emblematikus: „újraindul a TAV” [Treni di Alta Velocità, a nagy sebességű vonatok rövidítése].⁵

4 Matthew GOODWIN – Roger EATWELL: *National Populism. The Revolt Against Liberal Democracy*, Pelican, London, 2018 (a Szerk.).

5 Az előző keltezésének idején Olaszországot még az Öt Csillag Mozgalom és a Liga koalíciója vezette, de miután komoly belső harcok után Matteo Salvini – belügyminiszter és a Liga elnöke – kérése ellenére sem került sor előrehozott választásra, a szuverenista–populista kormánysszövetség felbomlott. 2019 augusztusában az Öt Csillag Mozgalom a balliberális Demokrata Párttal kötött koalíciós megállapodást, a Liga pedig ellenzékbe került több más jobboldali párt (Forza Italia, Olaszország Fivérei) mellé. Az új belügyminiszter azonnal feloldotta a Salvini által elrendelt kikötőzárlatot, amely a földközi-tengeri migrációt volt hivatott – sikeresen – távol tartani Olaszországtól. Lapzártánkig a helyzet nem változott. (A Szerk.)

egy nagy szuverenista–konzervatív szövetség gondolatával kecsegtet

A baloldal létezik. Noha messze van a néhány évvel ezelőtti számoktól, a Pd tartja magát, sőt növekszik az ereje, legyőzve 5 százalékkal az Öt Csillag Mozgalmat, így most az ország második legerősebb pártjaként könyvelhetjük el.

Nagyvárosok versus vidék. Látható megosztottság van a nagyvárosok és a vidék között. Rómában a Pd az élen végzett a maga 30 százalékaival, Torinóban is első lett 33 százalékkal, ugyanígy Bolognában 40-nel, Milánóban 35-tel, Nápolyban a második lett 23 százalékkal, a 39 százalékot elérő Öt Csillag Mozgalom mögött. A nagyvárosok és elsősorban a központi, gazdag kerületek adják a baloldal szavazótáborát, míg a Liga a periferián ér el sikereket (példáértékű Róma esete, ahol a Pd megközelíti a 40 százalékot Trieste kerületben, a Liga viszont szintén 40-et a Tor Bella Monaca kerületben).

„Elég volt az Euróból!”

– Matteo Salvini

a Lega Nord főtítkáraként, 2014

(Roberto Monaldo felvétele, *La Presse*)

EURÓPAI SZUVERENISTÁK 2019-BEN

Általánosságban az a tapasztalat az európai választások után, hogy nő a szuverenista pártok ereje, de nem érik el az európai parlamenti többséget. Habár nőtt a csatlakozó és a parlamenti képviselők száma, végül nem sikerült egy nagy szuverenista és konzervatív frakciót létrehozni azokkal a pártokkal, amelyek megoszlanak az Európai Konzervatívok és Reformisták (ECR), az Identitás és Demokrácia és az ebből a szempontból egyre kevésbé releváns kereszténydemokrata parlamenti csoport, vagyis az Európai Néppárt között.

A Brexit folyamatos csúszása miatt a brit állampolgárok voksolhattak a 2019-es európai parlamenti választáson. De nemcsak hogy megválasztották képviselőiket az Európai Parlamentbe, hanem voksukat Nigel Farage kilépéspárti pártjára adták, aki a Brexit Párttal közel 32 százalékos eredményt ért el. Az Európai Parlament elfogadta az *Identitás és Demokrácia* néven alakított új

frakciót, amely Szabadság és Nemzetek Európája néven működött az előző ciklusban; ennek 73 képviselője lesz, de a Brexit-párt belépésével ehhez társul még három mandátum. A frakció elnöke Marco Zanni, a Liga politikusa, és tíz nemzet parlamenti képviselői vesznek benne részt. A 76 parlamenti hellyel rendelkező frakció tagpártjai a következők: Ausztria – Osztrák Szabadságpárt (3 képviselő), Belgium – Flamand Érdek (3 képviselő), Dánia – Dán Néppárt (1 képviselő), Észtország – Észt Konzervatív Néppárt (1 képviselő), Finnország – Igazi Finnek (2 képviselő), Franciaország – Nemzeti Tömörülés (22 képviselő), Olaszország – Északi Liga (28 képviselő), Németország – Alternatív Németországgért (11 képviselő) és Csehország – Szabadság és Közvetlen Demokrácia (2 képviselő).

A 62 európai képviselő, akik az *Európai Konzervatívok és Reformisták* csoportját képezik, két fő párthoz tartoznak: a Jog és Igazságosság lengyel kormánypárthoz és az Olaszország Fivéreihez. A két elnök a lengyel Ryszard Legutko és az olasz Raffaele Fitto. Legutko azon túl, hogy kiemelkedő politikus, filozófia-professzor is, akinek fontos művei jelentek meg a demokráciáról és a nemzeti identitásról.⁶ Az Európai Parlamentben az Európai Konzervatívok és Reformisták frakciójának tagjai a következők: Bel-

gium – Új Flamand Szövetség (3 képviselő), Bulgária – Nemzeti Mozgalom (2 képviselő), Horvátország – Horvát Konzervatív Párt (1 képviselő), Csehország – Polgári Demokrata Párt (4 képviselő), Németország – Német Család Párt (1 képviselő), Egyesült Királyság – Konzervatív Párt

(4 képviselő), Görögország – Görög Megoldás (1 képviselő), Olaszország – Olaszország Fivérei (5 képviselő), Lettország – Nemzeti Szövetség (2 képviselő), Litvánia – Litvániai Lengyel Egység (1 képviselő), Hollandia – Fórum a Demokráciáért (3 képviselő), Lengyelország – Jog és Igazságosság (26 képviselő), Szlovákia – Szabadság és Szolidaritás (2 képviselő), Spanyolország – VOX (3 képviselő) és Svédország – Svéd Demokraták (4 képviselő).

Az Európai Néppárt összefogása a szociáldemokratákkal és a populáris, szuvenista, konzervatív többség létrejöttének megghiúsulása ellehetetlenítette az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank vezetésének utóbbiaknak kedvező kinevezését. Mindenesetre, habár a többségtől nagyon távol marad, az Európai Parlament berkein belül akkor is megnövekedett a szuverenisták jelenléte és súlyuk is nagyobb, mint az előző ciklusban. Egy egységes frakció létrejöttének hiánya kétségtávol a szuverenista intézmények gyengülését jelenti, ám ha a pártoknak, megosztottságuk ellenére sikerül közös fronton fellépni, akkor megnő a továbblépés lehetősége.

Vajon tiszavirág-életűek vagy tartósak lesznek-e a szuverenisták eredményei? Yascha Mounk, *A nép kontra demokrácia – Az állampolgárságtól a választási diktatúráig* című könyv szerzője az európai választásokat követő egyik interjújában úgy nyilatkozott a *Corriere della Sera* napilapnak, hogy „nem szabad a szuverenista hullámot alábecsülni, hiszen akár tartós is lehet”, megerősítve, hogy a „döntő kérdések nem gazdaságiak többé, hanem szociokulturálisak. Húsz évvel ezelőtt, ha meg akartam tudni, hogy baloldali vagy-e vagy jobboldali, akkor megkérdeztem, hogy akarsz-e több adót fizetni a szociális szolgáltatásokért cserébe; ma azt kérdezem tőled, hogy mit gondolsz az illegális bevándorlókról. Ezen a téren a legjobboldalibb választ a populisták adják, akik felülmúlják a jobbközépet is.”

HOGYAN TOVÁBB?

Gian Micalessin *Az európai szuverenisták – Kikből állnak és mit akarnak azok a pártok, amelyek azzal fenyegetnek, hogy megdöntik az EU-t a következő*

⁶ Ryszard LEGUTKO: *The Demon in Democracy. Totalitarian Temptations in Free Societies*, Encounter, New York, 2016. [A szerző számos írása megjelent magyar nyelven is, például: *A demokrácia csúfsága*, ford. PÁLFAI Lajos, Attraktor, Máriabesnyő, 2015 – a Szerk.]

**nő a szuverenista pártok ereje,
de nem érik el az európai
parlamenti többséget**

választásokon című könyvében,⁷ amely a 2019. májusi európai választások előtt néhány nappal jelent meg, azon túl, hogy átfogó képet fest a legfontosabb európai szuverenista pártokról, az első fejezetben – melynek *A szuverenizmus eredete* címet adta – kifejti, honnan is erednek az első szuverenista gondolatok. Micalessin Charles de Gaulle-ra tekint a „szuverenizmus eszméjének nemes atyjaként”, aki szembe állította „a hazák Európájának álmát a föderális Európával”. A külpolitika terén de Gaulle elképzelése egy független Európa volt, amely egyszerre alternatívája az Egyesült Államoknak és a Szovjetunióknak, s célja egy olyan közös külpolitika, amely megszabadítja Európát a NATO-tól. Már a '90-es években a Philippe de Villiers által vezetett Mozgalom Franciaországért nevű párt megszületésével a „francia jobboldali neogaulle-isták hatalmas vehemenciával támadják az Európai Bizottság technokratáit és a közös agrárpolitikát, elítélve azt a próbálkozást, hogy a nemzetállamoktól elvegyék a szuverenitásokat, azzal a céllal, hogy az EU-ra ruházzák az általános hatásköröket”. A külpolitika és a nagyhatalmakkal, elsősorban az Egyesült Államokkal és Oroszországgal való kapcsolat a legkényesebb témák közé tartoznak, az az oroszokhoz való közeledés, ami a Ligánál vagy Marine Le Pen Nemzeti Tömörülésénél megfigyelhető, nehézséget okoz az olyan pártokkal való együttműködésben, mint például a lengyel Jog és Igazságosság, amely kezdetektől fogva szemben állt az oroszokkal és az amerikai vonalat követte.

Az EU az utóbbi években azon dolgozott, hogy átszervezze saját tagállamainak gazdasági szuverenitását egy olyan beavatkozással, amelyet Micalessin egyenesen „intézményi államcsínyhez” hasonlít. Ez egy gazdasági stabilitás nevében elkövetett államcsíny volna, amelynek szimbóluma a „pénzügyi kompakt” (*fiscalcompact*). Ebből a nem közösen elfogadott, hanem kikényszerített megállapodásból következik, hogy például az olasz alkotmányba bekerültek olyan szabályozó mechanizmusok, amelyek a Monti-kormány költségvetésének kiegyensúlyozását célozzák; kötelező 3% alatt tartani a GDP-arányos költségvetési hiányt; 0,5 százalékos kényszert alkalmaznak a strukturális deficit terén és a maastrichti szerződésben leírtak alapján az államadósság nem lépheti át a GDP 60 százalékát.

A szuverenista pártok ugyan osztják azt a nézetet, hogy szükséges az Európai Unió megváltoztatása, ám részükről kisebb mértékű a közös irányba tartás igénye az olyan kényes témában, mint az államadósság vagy a „fiskális kompakt” betartása, mert míg a Liga úgy döntött, hogy elsiklik e fölött, addig a német és skandináv szuverenisták országaik államadósságára hatalmas problémaként tekintenek és nem könnyen hajlanak a rugalmasságra. Könnyebb egyetértésre találni olyan témákban, mint az európai és keresztény identitás, a bevándorlás korlátozása vagy az iszlám térhódításának megakadályozása. Valóban, Salvini előnyben részesíti elsősorban az identitásbéli témákat, hangsúlyozva, hogy meg kívánja védeni a közös keresztény értékeket, a nemzeti identitást és az olasz alkotmány feljebbvalóságát az európai törvényekkel és direktívákkal szemben.

Éppen a nemzeti koncepciónak kell Európa központi kérdésének lennie, létrehozva a „nemzetek földjét”, ahogy ezt Carlo Curcio kifejtette az *Európa, egy ideológia legendája* című könyvében.⁸ Habár a szuverenista és konzervatív pártok távol állnak a többségtől az Európai Parlamentben, az európai szavazással kikristályosodott egy alternatív Európa víziója, és annak a lehetősége, hogy az elkövetkezendő években konkrét tervek szövődhetnek. Ilyen megközelítésben az elmúlt választások egy nagy szuverenista, konzervatív internacionálé kiinduló pontjának és nem végállomásának tekinthetők.

Hogy megvalósuljon és megértsük, mi is az a szuverenizmus, a következő alaptézisből kell kiindulni: a szuverenista pártok önmagukban nem Európa-

Paolo Becchi:
Szuverenista kiáltvány
(2019)

7 Gian MICALESSIN: *I sovranisti d'Europa*, Il Giornale, Milano, 2019.

8 Carlo CURCIO: *Európa. Storia di un'idea*, Rai libri, Roma, 1993.

ellenesek, sőt meggyőződéssel európai szellemiségű politikai erők, amelyek ellenzik a jelenlegi Európai Unió „alkotmányát”. Nemcsak erőltetett, hanem egyenesen téves ráhúzni a szuverenistákra, hogy Európa-ellenesek, mint ahogy helytelen azt mondani, hogy „a szuverenisták gyűlölik Európát” – ez a megjegyzés olyannyira gyakori, mint amennyire téves, és azt jelenti, hogy félreértik, mit is szeretnének a szuverenista és konzervatív pártok, amelyek nemcsak hogy sajátjuknak tekintik az európai történelmet és kultúrát, hanem harcolnak is azért, hogy megvédjék az arra irányuló támadásoktól, amelyek Európa alapértékeinek megtagadását és eltörlését célozzák. A szuverenisták elutasítják az EU jelenlegi politikáját, amely szerintük távol áll az állampolgárok igényeitől, és azon fáradoznak, hogy annak felülvizsgálatát kérjék.

Az elmúlt években változtak az Európai Unióról kialakított álláspontok és a szuverenisták túlnyomó többsége nem az EU-ból való kilépést akarja, hanem változtatásokat. Vannak még olyanok, akik pártolnák a kilépést az EU-ból és szeretnék a líra visszaállítását, de ők a kisebbséget képviselik; az ő álláspontjukat összegezi Paolo Becchi nemrégien megjelent pamfletében, amelynek címe: *Szuverenista kiáltvány*, amely az „európai népek jogainak alapokmánya”.⁹ Legfontosabb gondolata egy új Európa létrehozása, amely szuverén államok szövetségéből áll, konföderáció és nem föderáció, tehát az egyes államok nagyobb hatalommal és önállósággal rendelkeznek, de bizonyos kérdésekben, mint amilyen például a külpolitika, közösen lépnek fel. Az ilyen típusú együttműködés megvalósulásának kerékkötője az immár nyílt francia–német uralom.

Franciaország és Németország 2019. január 22-én Aachenben aláírták azt az együttműködési szerződést, amelynek kiindulási alapja az éppen ezen a napon 1963-ban de Gaulle és Adenauer által aláírt Élysée-szerződés volt. A megállapodás célja nem csupán az, hogy megerősítse az érvényben levő bilaterális egyezményeket, hanem az is, hogy újakat hozzanak létre, többek között a biztonság- és védelempolitikában, amelynek keretét egy „francia–német biztonsági tanács” adja. A katonai együttműködésen túl a felek egy egységes szabályrendszeren alapuló gazdasági tér létrehozására kötelezték

el magukat egy „gazdasági szakértői tanács” létrehozásával és egy „közös parlamenti tanáccsal”, ami a társadalmi kezdeményezések partnerkapcsolatait hivatott elősegíteni. A Merkel és Macron által megvalósított, minden szempontot figyelembe véve tisztán politikai egyezmény egyértelművé teszi a két nemzet hatalmi

törekvését Európában, így az európai politika területén is. Ma azt kockáztatjuk, hogy még inkább uniós szervezetek kezébe kerül a központosított hatalom, és az államok nemzeti szuverenitása tovább csorbul, ami viszont megerősíti a kétpólusú francia–német hatalmat más népek, mindenekelőtt Olaszország rovására, amely gazdasági szempontból a harmadik legfontosabb ország (a negyedik, ha figyelembe vesszük Nagy-Britanniát is).

Kettős feladat vár ránk az elkövetkezendő években. Egyfelől elengedhetetlen, hogy szorosabb megállapodásokat és szövetségeket kössünk az unión belül, és ehhez a kelet-európai államok, amelyeknek több partnerre van szükségük Brüsszelben és Strasbourgan, megoldást jelenthetnek. Másfelől szükségesszerű, hogy az Európai Unió kívül is létrejöjjenek bilaterális szerződések annak érdekében, hogy Olaszország úgy politikai, mint gazdasági ereje növekedjék. Ilyen értelemben a két legfontosabb partner az Egyesült Államok és Oroszország. Olaszország, ebben a történelmi pillanatban az EU-n belül a két szuperhatalom közötti közvetítő szerepét tölthetné be, tekintettel arra, hogy az olasz kormány kapcsolata az amerikai és az orosz kormányzattal soha olyan jó nem volt, mint most. ■

(Fordította: Zemen Annamária)

⁹ Paolo BECCHI: *Manifesto sovranista*, Giubilei Regnani, Cesena–Roma, 2019. [A könyv alapszövege először magyar nyelven jelent meg: *Szuverenista kiáltvány az európai népek jogaiért*, <http://latoszogblog.hu/blog/szuverenista_kialtvany_az_europai_nepek_jogaiert>. Paolo Becchi írását lásd még: *A szuverenista kihívás*, fordította BETLEN János, Kommentár 2019/1., 49–53. A Szerk.]

a nemzeti koncepciónak kell Európa központi kérdésének lennie

